

Marktverkenning stoppen met roken bij bedrijven, arbodiensten, verzekeraars en overige aanbieders

Samenvatting van de resultaten

STIVORO, 19 februari 2008

Uitgevoerd door Baart en Raaijmakers

Baart en Raaijmakers

1. Aanleiding voor de marktverkenning

Werknemers binnen bedrijven zijn een kansrijke doelgroep voor STIVORO om stoppen met roken (SMR) activiteiten onder de aandacht te brengen. Voor het verkrijgen van een beter inzicht in de wensen en behoeften van bedrijven op dit gebied, heeft STIVORO deze marktverkenning gehouden. Een ander doel van de verkenning is informatie te krijgen over mogelijke samenwerkingspartners voor STIVORO in het benaderen van bedrijven en werknemers met een SMR aanbod. Om deze reden zijn naast bedrijven, arbodiensten, verzekeraars en andere aanbieders zoals thuiszorgorganisaties bevroegd in deze marktverkenning.

Baart en Raaijmakers heeft in opdracht en uit naam van STIVORO de marktverkenning eind 2007, begin 2008 uitgevoerd. Aan de marktverkenning hebben 10 bedrijven, 4 arbodiensten, 4 verzekeraars en 2 overige aanbieders deelgenomen. In een bijlage treft u de namen van de organisaties en vertegenwoordigers. Dit document is een samenvatting van de resultaten van de marktverkenning.

2. Resultaten bedrijven

Bij zeven van de tien bedrijven is SMR een actueel onderwerp. De redenen voor deze aandacht zijn:

- SMR is onderdeel van het Preventief Medisch Onderzoek/Periodieke keuring binnen de organisatie
- Als onderdeel van een breder gezondheidsbeleid
- Vanuit wetgeving: een rookvrije horeca per 1 juli 2008
- Vanuit imago richting klanten en werknemers

De aandacht voor stoppen met roken bestaat uit:

- Het uitreiken van folders, flyers en dergelijke (van STIVORO, van andere organisaties, eigen materiaal)
- Het ophangen van posters (van STIVORO, van andere organisaties, eigen materiaal)
- Het aanbieden van SMR cursussen (Allen Carr, Pakje Kans, Make it Easy)
- Workshops over dit thema
- Intranetsites over gezondheid waarvan SMR onderdeel van uitmaakt

Bij de drie organisaties waar geen aandacht voor SMR is, heeft dit geen prioriteit of heeft het in het verleden prioriteit gehad. Gevraagd naar behoefte aan verdere ondersteuning bij het vormgeven van stoppen met roken activiteiten, geven vrijwel alle respondenten aan hier geen behoefte aan te hebben. Dit betreft zowel de vertegenwoordigers van organisaties die al actief op dit gebied zijn als organisaties die niets aan SMR doen. Als er al een behoefte is, is dit aan ondersteuning bij handhaving en naleving van het rookverbod en een meer specifiek geïntegreerd alcohol-, drugs-, medicijnen- en rookbeleid.

Het aangeven van geen behoefte, kan te maken hebben met het verschijnsel 'onbekend maakt onbemind': alle respondenten kenden STIVORO van naam en van een beperkt deel van het STIVORO aanbod zoals Pakje Kans en folders. Bij vrijwel alle organisaties is na het geven van informatie over het totale SMR aanbod van STIVORO hierin interesse. Voor een overzicht van het STIVORO aanbod, zie bijlage 2.

De bereidheid om financieel te investeren in SMR is verdeeld. Een aantal (grote) organisaties betaalt voor hun werknemers de SMR cursus volledig of grotendeels. Andere organisaties willen hierin niet investeren. Veelal wordt ook gebruik gemaakt van de vergoedingsmogelijkheden van zorgverzekeraars. Via het bedrijfszorgpakket of collectieve verzekering, maar ook door werknemers te verwijzen naar hun eigen verzekeraar.

Samengevat is er geen groot budget voor SMR binnen organisaties: de range is van 1 euro per medewerker per jaar, tot 150 euro. Waarbij het laatstgenoemde bedrag uitzonderlijk is.

Naar voren komt, dat SMR maar een klein aandachtsgebied is binnen organisaties. Als er al aandacht voor is, dan is dit vaak vanuit een breder gezondheidsbeleid.

3. Resultaten arbodiensten

Drie van de vier benaderde arbodiensten biedt actief stoppen met roken aan richting hun klanten. De reden hiervoor is dat de dienst zich wil profileren op het terrein van preventie, gezondheid en vitaliteit. Veelal betreft het grotere klanten. De enige arbodienst die geen SMR ondersteuning aanbiedt, geeft aan dat er geen klantvraag ligt op dit gebied.

De arbodiensten hebben geen eigen aanbod. Ze maken gebruik van producten en diensten die er in de markt zijn, zoals van STIVORO, andere (commerciële) aanbieders (Allen Carr, IDA, Prostop) en een enkele branche organisatie. Dit betreft zowel informatiemateriaal, SMR cursussen als SMR behandeling zoals lasertherapie en de inzet van een freelance coach.

Ook laten arbodiensten de aandacht voor SMR onderdeel uitmaken van bestaande diensten, zoals Preventief Medisch Onderzoek en als vervolg op uitkomsten van gezondheidsmetingen/health checks.

Drie arbodiensten hebben behoefte aan verdere ondersteuning. Twee arbodiensten willen graag opgeleide trainers en coaches die vanuit de eigen arbodienst in het land ingezet kunnen worden. De derde heeft met name behoefte aan een overzicht van wetenschappelijk effectief gebleken SMR interventies met een lange termijn effect. Dit om een betere onderbouwde keuze te kunnen maken uit het grote aanbod.

Alle arbodienst vertegenwoordigers kennen STIVORO en ontvingen graag nadere informatie over het aanbod van STIVORO. Drie van de vier diensten, toonden interesse in informatie, advies en behandeling van SMR (bijlage 2). Twee diensten waren geïnteresseerd in de minimale interventiestrategie voor bedrijfsartsen en verpleegkundigen.

Een arbodienst geeft aan graag samen te willen werken met STIVORO om producten op de markt te zetten. Bij twee andere diensten valt te praten over halffabrikaten voor grote klanten. Het betreft dan campagnemateriaal met een logo van de klanten erop. Als STIVORO hiervoor een financiële investering vraagt, dan geven de diensten aan dat ze dit doorberekenen richting de klantorganisatie. De ervaring is dat (grote) klanten hiervoor budget hebben, al dan niet in combinatie met een zorgverzekeraar en een eigen bijdrage van werknemers zelf.

Voor arbodiensten is het huidige marktaandeel SMR is niet groot. De bevroagde arbodiensten zien zichzelf met name als intermediair tussen STIVORO en de klant. En om de klant te attenderen op vergoedingsmogelijkheden via de verzekeraar.

4. Resultaten zorgverzekeraars

Bij alle vier de bevroagde zorgverzekeraars is stoppen met roken een actueel onderwerp. Alle willen zich profileren op het gebied van gezondheid. De een vanuit het oogpunt van de zorgverbeteraar, de ander vanuit de BRAVO leefstijlthema's: meer Bewegen, minder Roken, matig Alcohol, gezonde Voeding en meer Ontspanning.

De ondersteuning die de zorgverzekeraars bieden is divers:

- Schriftelijke informatie via magazines, nieuwsbrieven
- Digitale informatie via e-nieuwsbrieven, portals en platformen
- Telefonisch advies en advisering via portal
- Advies in vorm van gezondheidsonderzoek (longinhoud)
- SMR cursussen (via Allen Carr, Thuiszorg, Mix Media, MOOS)
- Via RookVrijPolis (specifiek aanbod van Agis)

De verzekeraars geven aan dat de klant (verzekerde of organisatie bij een bedrijfszorgpakket) bepaalt wat ze afneemt en in welke vorm. De verzekeraars vergoeden (deels) de kosten (restitutieverzekering). Voor SMR cursussen varieert de vergoeding van een bedrag van 17,35 euro, 75% met een maximum van 115 euro per jaar tot volledige vergoeding als onderdeel van een aanvullende verzekering. Ook is het binnen bedrijfszorgpakketten mogelijk dat werkgevers een pakket op maat krijgen met speciale tarieven als de klant aangeeft dat SMR ondersteuning prioriteit heeft.

De zorgverzekeraars hebben weinig tot geen inzicht in de omvang en effectiviteit van het SMR aanbod. Aangegeven wordt dat de verzekeraars zelf met name informatie geven: advies, begeleiding en behandeling wordt door andere providers verzorgd. De verzekeraars geven aan geen expliciete behoefte te hebben om het SMR aanbod verder vorm te geven.

Toch waren alle vertegenwoordigers geïnteresseerd in het getoonde STIVORO aanbod. Er is animo voor zowel informatie, advies, begeleiding en behandeling en in halffabrikaten hiervan. Ze zijn ook in meer of in mindere mate bereid te investeren in ondersteuning vanuit STIVORO. De investeringsbereidheid hangt af van de mate van profilering die daarmee samengaat voor de verzekeraar.

5. Resultaten overige aanbieders

De overige twee bevroegde aanbieders zijn een thuiszorgorganisatie en een gezondheidsmanagementbureau. Beide maken veel gebruik van STIVORO materiaal.

De thuiszorgorganisatie biedt samen met STIVORO de training Pakje Kans aan en is gelieerd aan de unieke rookstoppoli van het UMCG. Longverpleegkundigen op deze poli werken ook conform de minimale interventiestrategie (L-MIS). Ook biedt de organisatie zelf persoonlijke SMR coaching door longverpleegkundigen en hebben ze in een aantal regio's meegedaan aan de 24-uur-niet-roken actie. De thuiszorgorganisatie wil met STIVORO samen de mogelijkheden bekijken om het aanbod beter onder de aandacht van bedrijven te krijgen. En ook het aanbod via de ketenzorg verbeteren.

Het gezondheidsmanagementbureau levert aan bedrijven een digitaal gezondheidsplatform met daarin voor werknemers:

- informatie over leefstijlthema's waaronder roken. Hierbij wordt ook verwezen naar STIVORO materiaal
- een vragenlijst om de eigen leefstijl/gezondheid te bepalen, waaronder ook het rookgedrag
- digitaal advies voor het bevorderen van de eigen gezondheid

In de toekomst wil het bureau ook cursussen en producten via het platform aanbieden, zoals Pakje Kans en Advies op Maat van STIVORO.

Beide aanbieders willen graag samenwerken, alleen is er weinig ruimte tot financieel investeren: het geld moet met name uit de bedrijvenmarkt komen.

6. Slotsom

- Naar voren komt, dat verzekeraars de meeste aandacht hebben voor SMR en dit via vergoeding van collectieve, individuele verzekeringen en bedrijfszorgpakketten aanbieden.
- Zorgverzekeraars zijn ook in meer of in mindere mate bereid te investeren in (ontwikkeling van) SMR producten en diensten. Als daar in ieder geval ook spin off in de zin van PR en profilering voor hen inzit.

- Bedrijven noemen ook vaak dat vergoeding via de zorgverzekeraar bijdraagt aan de aandacht voor SMR binnen hun organisatie. Er is geen groot budget voor SMR binnen organisaties (de range is van 1 euro per medewerker per jaar, tot 150 euro).
- Op dit moment is de aandacht met name gericht op SMR cursussen en schriftelijk materiaal bij verzekeraars, arbodiensten en bedrijven zelf. Bij het horen van het STIVORO aanbod neemt de interesse van bedrijven toe.
- Bij de SMR cursussen komen zowel Allen Carr als Pakje kans naar en in mindere mate andere aanbieders zoals MOOS, Make it Easy, De Opluchting.
- Bij het schriftelijke materiaal wordt STIVORO het meest als leverancier genoemd, gevolgd door materiaal dat de organisatie zelf ontwikkelt.
- Een aantal organisaties biedt digitale informatie via intranet/portals.
- De meeste vernieuwing is zichtbaar bij zorgverzekeraars, zoals digitale health portals, RookVrijPolis en op maat aanbod en vergoeding via bedrijfszorgpakketten.
- Arbodiensten willen wel de producten en diensten onder de aandacht brengen van (grote) klanten, maar zien minder heil in halffabrikaten met hun eigen logo erop. Het marktaandeel SMR is daarvoor op dit moment te klein.

Bijlage 1: Overzicht deelgenomen organisaties. Met dank aan:

Bedrijven:

- Akzo Car Refinishes, Marianne Willemsen bedrijfsarts
- Brink's Nederland BV, Truus Meijerink P&O beleidsadviseur reïntegratie
- Connexion, Bob Pal Fenier staffunctionaris HR/arbo
- DAF Trucks, Ad van der Linden HR Manager
- Fortis, Pieter Iedema projectleider BRAVO
- Heijmans Bouw, Victor Corten stafmedewerker HRM
- NH Hoteles, Miriam Schmidt Human Resources Manager Nederland
- Theo Pouw Groep, Mariska Bitter hoofd Personeelszaken
- Telegraaf Media Groep, Renée van Garderen adviseur Concern HRM
- TNT, Rik van der Borgh senior adviseur arbeidsvoorwaarden/verhoudingen

Arbodiensten:

- ArboNed, Robert Sterke directeur Consumentenmarkt
- Arbo Unie, Marion van den Brink accountmanager
- Reaned, Annelies Hoogendoorn directeur
- Rienks Arbodienst BV, Nico Rienks directeur

Verzekeraars:

- Achmea, Marlies van Voorthuizen senior beleidsadviseur Commerciële Ontwikkeling & Innovatie
- Agis, Peggy Jansen productmanager
- CZ Actief in gezondheid, Jacco Kramer zorginkoper
- ONVZ, Cees Vernooij manager Zorg ad interim
- ONVZ, Dirk Wolbers beleidsmedewerker Zorg

Overige aanbieders:

- HealthGuard, Christel van Capelleveen projectmanager
- Icare, Marianne Glas consulente Gezondheidsbevordering en Preventie

Bijlage 2: STIVORO aanbod stoppen met roken

Informatie SMR:

- 24-uur-niet-rokenactie 'Rokers verdienen 'n beloning' - gratis, 1^e dinsdag van november.
www.verdieneenbeloning.nl
- Halffabrikaat 24-uur-niet-rokenactie 'Rokers verdienen 'n beloning' .
- Stoppen-met-roken campagne 'Stoppen kun je leren' – gratis, december/januari.
www.stoppenkunjeleren.nl
- Halffabrikaat Stoppen-met-roken campagne 'Stoppen kun je leren'
- Infosite: www.stivoro.nl
- Infolijn: 0900-9390 (€ 0,10/ min)
- Informatie over wetgeving: Nieuwe Tabakswet (per 1-1-2004), Horecawet (per 1-7-2008)

Advies SMR:

- Brochure 'Stoppen met roken. Willen en kunnen' – gratis, ook downloadbaar vanaf
www.stivoro.nl/stoppenmetroken
- Advies op Maat via internet – gratis gepersonaliseerd advies via internet van STIVORO/Universiteit Maastricht.
- Advies op Maat voor zwangeren – gratis gepersonaliseerd advies via internet van STIVORO/Universiteit Maastricht.
- StopGesprek – advies van STIVORO medewerker, 0900-9390 (€ 0,10/min)
- Overzicht effectieve hulpmiddelen: www.stivoro.nl

Begeleiding SMR:

- StopMail – gratis, digitale ondersteuningsmethode met info en tips voor stopper
- Zelfhulp site vanaf 01/06/08 – gratis, interactieve internetsite met een zelfcontroleprogramma gebaseerd op gedragtherapeutische principes, met extra's als forum, dagboek etc.
- H-MIS: gratis, begeleiding van patiënten bij stoppen met roken via huisarts, in vorm van stappenplan
- V-MIS: gratis, begeleiding van zwangeren bij stoppen met roken via verloskundigen, in vorm van stappenplan
- C-MIS: gratis, begeleiding van hartpatiënten bij stoppen met roken via cardiologen en hart- en vaatverpleegkundigen, in vorm van stappenplan
- L-MIS: gratis, begeleiding van longpatiënten bij stoppen met roken via longarts en longverpleegkundige, in vorm van stappenplan

Behandeling SMR:

- Telefonische Coaching (na Advies op Maat) – gratis, 7 telefoongesprekken volgens protocol, door coaches van STIVORO
- Persoonlijke Coaching – gratis, individueel, 6 face-to-face gesprekken en 1 telefoongesprek volgens protocol, vaak via huisartspraktijk en ziekenhuis
- Groepstraining Pakje Kans – Samen stoppen met roken – gemiddeld €112 (vaak korting of vergoeding mogelijk), 9 bijeenkomsten volgens protocol, vaak via GGD, Thuiszorg en IVV (Instelling voor Verslavingszorg), via NIGZ richting bedrijfsleven

Meer informatie:

www.stivoro.nl

www.verdieneenbeloning.nl

www.stoppenkunjeleren.nl